

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ (Ιούνιος 2007)

Συγγραφέας: ΣΠΥΡΟΣ ΤΣΑΓΚΑΡΑΤΟΣ

Όταν σκεφτόμαστε, μιλάμε, διεκδικούμε για το περιβάλλον, αβίαστα σχηματίζουμε στο μυαλό μας την εικόνα ενός πράσινου χώρου, πάρκου κατά προτίμηση, με ωραίες αλέες, πεζόδρομους (που, ανάλογα με την ευαισθησία του καθενός, είναι στρωμένοι με πλάκες ή χώμα), ψηλά δέντρα και παιδιά να παίζουν.

Αυτή η ονειρική εικόνα, που φέρνει ανάσες δροσιάς και οξυγόνου στα μάτια μας, αποτελεί το προϊόν του πόθου κάθε κατοίκου αυτής της πυκνοδομημένης, άναρχα οικοδομημένης, θρυμματισμένης πόλης. Ιδίως εκείνων των κατοίκων που ανήκουν στα μικρομεσαία στρώματα και είναι ιδιοκτήτες διαμερίσματος σε πολυκατοικία των νότιων, κεντρικών και βόρειων περιοχών-γειτονιών του Λεκανοπεδίου και ιδιοκτήτες παραθεριστικής κατοικίας στην Αττική.

Έχοντας αναλάβει την πολεοδόμηση μιας εκτεταμένης περιοχής παραθεριστικής κατοικίας στη νοτιοανατολική Αττική, ξεκινήσαμε με όνειρα και στόχους να επιβάλουμε παρεμβάσεις, ρυθμίσεις και σχεδιασμό που να αναβαθμίζουν το περιβάλλον και να βελτιώνουν ριζικά την ποιότητα ζωής των κατοίκων (που έχουν χαρακτηριστικά και στόχους ταυτόσημους με αυτούς που μόλις περιγράψαμε). Άλλωστε η περιοχή, όντας παραθαλάσσια, με εξαιρετικό ανάγλυφο και θέα, προσφερόταν για τη δημιουργία πρότυπου οικισμού, με πολύ πράσινο, ελεύθερους χώρους, τόπους φυσικής αναψυχής και πλήρη κοινωνική υποδομή.

Από την πρώτη επίσκεψη καταλάβαμε ότι οι στόχοι, τα σχέδια και οι πιο αυτονόητες και συντηρητικές προδιαγραφές για ένα περιβάλλον σύγχρονο, με βάση τις σημερινές ανάγκες και απαιτήσεις, ήταν όνειρο και ουτοπία. Η περιοχή ήταν γεμάτη αυθαίρετα, μικρά και μεγάλα, πυκνοδομημένα, χωρίς τις απαιτούμενες αποστάσεις μεταξύ τους, κατατμημένα σε μικρά οικόπεδα, σχεδόν ολοκληρωτικά τιμεντοποιημένα (για το σπίτι, το αυτοκίνητο, τη βάρκα, το σκύλο). Ούτε δρόμους πρόσβασης δεν μπορούσες να χαράξεις μεταξύ των σπιτιών. Χωρίς αποχετεύσεις (με βόθρους που ρύπαιναν τη θάλασσα) και άλλα έργα υποδομής (εκτός των κεραιών της ΔΕΗ, που τους έδιναν παράνομα ρεύμα). Ακόμη και η παραλία και ο αιγιαλός ήταν

δομημένα από σπίτια που στέγαζαν «κοινωνικά προβλήματα και πολιτικά κόστη».

Μετά τις πρώτες προσπάθειες συμμαζέματος και εξορθολογισμού της κατάστασης, με ένα σχέδιο που εξαντλούνταν σε δρόμους και ελάχιστους -μίζερους- μικρούς χώρους πρασίνου, αντιμετωπίσαμε την αντίδραση των ιδιοκτητών, που αρνούνταν να δώσουν την προβλεπόμενη εισφορά σε γη για τη δημιουργία των ελάχιστων κοινόχρηστων χώρων πρασίνου και απαιτούσαν να την πάρουμε απ' τον διπλανό.

Η τοπική αυτοδιοίκηση, αντιπροσωπεύοντας απόλυτα τους κατοίκους, ήταν αρωγός σε κάθε αίτημά τους, έστω και αν αυτό κατοχύρωνε το μικροκέρδος τους και απαξίωνε το σύνολο του οικισμού. Τότε αντιληφθήκαμε την πιο απογοητευτική αλήθεια: το περιβάλλον και η ποιότητα ζωής, εκτός από λόγια, θέλει πράξεις, επιστημονική γνώση, εκπαίδευση και, κυρίως, συνειδητοποίηση και θυσίες από τον καθένα.

Εκτός από τις δημόσιες εκτάσεις και τις μεγάλες ιδιοκτησίες, που πρέπει να συμβάλουν αποφασιστικά στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος, απαραίτητο και αναγκαίο είναι να συμβάλουν όλοι με τις ίδιες υποχρεώσεις. Η κατοικία και ο κάτοικος δεν βρίσκονται στο απυρόβλητο. Άλλωστε, οι μεγαλύτεροι ρυπαντές είναι τα Ι.Χ. που δημιουργούν το νέφος, και οι περιοχές αυθαιρέτων, που καταστρέφουν τον ελεύθερο χώρο και το πράσινο (δημιουργώντας δάση σπιτιών), ενώ μολύνουν το έδαφος και τη θάλασσα με τα ανεξέλεγκτα και μη επεξεργασμένα λύματά τους.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο ένθετο «Περιβάλλον» της Εφημερίδας «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ» στις 5 Ιουνίου 2007, σ. 6.